

NAZYWAMY
I OPISUJEMY UCZUCIA

RENATA
PASYMOWSKA

SCENARIUSZ LEKCJI

Program edukacji wczesnoszkolnej w szkole podstawowej

opracowany w ramach projektu

„Tworzenie programów nauczania oraz scenariuszy lekcji i zajęć wchodzących w skład zestawów narzędzi edukacyjnych wspierających proces kształcenia ogólnego w zakresie kompetencji kluczowych uczniów niezbędnych do poruszania się na rynku pracy”

dofinansowanego ze środków Funduszy Europejskich w ramach Programu Operacyjnego Wiedza Edukacja Rozwój, 2.10 Wysoka jakość systemu oświaty.

WARSZAWA 2019

Redakcja merytoryczna – Agnieszka Karczewska-Gzik
Recenzja merytoryczna – mgr Maria Ferenc
mgr Jadwiga Iwanowska
Agnieszka Ratajczak-Mucharska
mgr Urszula Borowska

Redakcja językowa i korekta – Editio

Projekt graficzny i projekt okładki – Editio

Skład i redakcja techniczna – Editio

Warszawa 2019
Ośrodek Rozwoju Edukacji
Aleje Ujazdowskie 28
00-478 Warszawa
www.ore.edu.pl

Publikacja jest rozpowszechniana na zasadach wolnej licencji Creative Commons –
Użycie niekomercyjne 4.0 Polska (CC-BY-NC).
<https://creativecommons.org/licenses/by-nc/4.0/deed.pl>

Czas trwania zajęć:

3 godz. lekcyjne.

Temat:

Nazywamy i opisujemy uczucia.

Cele główne:

- uświadomienie uczniom roli uczuć w życiu człowieka,
- wdrażanie dzieci do rozpoznawania, opisywania i nazywania uczuć,
- wzbudzanie empatii w stosunku do drugiego człowieka,
- ukazanie postawy akceptacji i zrozumienia,
- rozwijanie sfery emocjonalno-społecznej.

Cele operacyjne – uczeń:

- wypowie się na temat emocji, wyrazi je w różnorodny sposób, odczyta uczucia z twarzy człowieka, odtworzy zachowania towarzyszące uczuciom, przypisze rodzaj uczuć do sytuacji, wykona książeczkę uczuć, uzupełni zdanie, zinterpretuje tekst, odegra scenkę.

Metody:

waloryzacyjne, pogadanka, pracy we współpracy, wizualizacji, drama

Formy pracy:

zbiorowa, w parach, grupowa, indywidualna.

Środki dydaktyczne:

kostka uczuć, zdjęcia ludzkich twarzy z gazet, muzyka relaksacyjna, wiersze, symbole uczuć, pomoce do wykonania książeczki i kart uczuć.

Przebieg zajęć:

- 1. Zapoznanie z tematem i celami zajęć, określenie NaCoBeZU –** rozpoznawanie i nazywanie uczuć, dopasowanie do nich odpowiednich zachowań, współdziałanie, wywoływanie stanów emocjonalnych adekwatnych do odgrywanych scenek, uzupełnianie zdań.
- 2. Rozmowa na temat fotografii ludzkich twarzy.** Zauważenie różnic i tego, co wyrażają.
- 3. Wykonanie kart uczuć.** Uczniowie dostają po kilka kartek zbliżonych rozmiarem do karty do gry i na każdej przyklejają miny reprezentujące inne uczucia.
- 4. Gra w uczucia z wykorzystaniem własnoręcznie wykonanych kart.** Dzieci pracują parami, a karty są wymieszane i leżą na ławce grzbietem do góry. Jeden z uczestników losuje kartę, a następnie za pomocą miny przedstawia uczucie. Po wykonaniu zadania partner zalicza mu je lub nie. Po chwili następuje zmiana.

5. **Rozmowa w kręgu na temat przeprowadzonej zabawy.** Znalezienie odpowiedzi na pytanie: „Czy zmieniona mina powoduje smutek lub wesołość?”.
6. **Praca w parach.** Uczniowie losują jedną z kart uczuć, następnie uzupełniają zdanie: „Ten człowiek jest..., ponieważ...”, następnie postępują dokładnie tak samo do momentu zakończenia czasu pracy.
7. **Prezentowanie pomysłów.** Zauważenie wielu przyczyn tych samych uczuć.
8. **Spotkanie w kręgu.** Uczniowie kończą wypowiedzi: „Czuję się szczęśliwy, gdy...”, „Jestem smutny, bo...”, „Czuję złość, ponieważ...”, „Odczuwam lęk, gdyż...”, „Wstydzę się, kiedy...”.
9. Ćwiczenia w interpretacji wierszy zgodnie z wylosowanym uczuciem, czyli: płacząc, z radością, ze smutkiem, wstydliwie itp. Podsumowanie zadania. **Ocena prezentacji.** Podkreślenie zaangażowania uczniów ze SPE.
10. **Gra w uczucia:** uczniowie słuchają wypowiedzi nauczyciela, po czym unoszą jedną z kart uczuć, np. „Popsułem swoją ulubioną zabawkę”, „Będziesz miał młodsze rodzeństwo” itp. Omówienie kontrowersyjnych wyborów.
11. **Trening uczuć z muzyką.** Uczniowie leżą na dywanie, mają zamknięte oczy i wsłuchują się w słowa nauczyciela: „Przypomnijcie sobie, kiedy byliście smutni, tak bardzo, że chciało wam się płakać. Jak się wtedy zachowywaliście?”

Teraz przywołajcie w swojej wyobraźni wspomnienie szczęśliwych chwil, kiedy byliście radośni. Co wtedy robiliście?” itp. Spokojny powrót do rzeczywistości, muzyka milknie. Stwierdzamy, że uczuciom towarzyszą różne zachowania.

12. **Scenki dramowe:** indywidualne przedstawienie uczucia za pomocą odpowiedniego zachowania. Pozostali uczniowie odgadują, a prezentujący dzieli się wrażeniami.
13. **Grupowe interpretacje tekstu.** Zespoły odczytują teksty, przygotowują scenki, a widzowie mają określić ich temat.
14. **Próby zmiany uczuć.** Te same zespoły spotykają się, by zmienić zakończenie historii tak, aby problem minął, następnie prezentują je przed klasą.
15. **Rozmowa w kręgu na temat akceptacji uczuć innych na podstawie stworzonych zakończeń.**
16. **Wykonanie osobistej książeczki uczuć.** Uczniowie łączą kartki, następnie przyklejają do każdej strony inną minę wyrażającą uczucia. Przez cały tydzień mają notować sytuacje, kiedy tak się czuli, i przynieść ją do szkoły.
17. **Ewaluacja zajęć.** Sprawdzenie rozumienia uczuć. Wyrażenie miną samopoczucia.

Komentarz metodyczny:

Treningi zachowań, wyrażanie uczuć i rozumienie emocji są bardzo potrzebne uczniom ze SPE. Nie zawsze rozumieją one sytuacje, w których biorą udział, i reagują niestosownie. Rówieśnicy powinni nauczyć się empatii, która pomoże im zrozumieć problemy innych.